

Perustuslakivaliokunta

Keskiviikko 10.6.2026 klo 8.00—10.44

Läsnä

puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Onni Rostila ps (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (4 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9) (5, 10 osittain)
jäsen Arja Juvonen ps (7, 8, 9, 10, 11, 12) (6 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (5, 6, 7, 8, 9) (4, 10 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd (11, 12) (10 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (6, 7, 8, 9, 11, 12) (4, 5, 10 osittain)
jäsen Jarmo Lindberg kok
jäsen Mats Löfström r (6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (4, 5 osittain)
jäsen Mira Nieminen ps (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (4 osittain)
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9) (5, 10 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (11, 12) (10 osittain)
jäsen Henrik Vuornos kok (1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12) (5, 10 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (5 osittain)
varajäsen Pertti Hemmilä kok (6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (4, 5 osittain)
varajäsen Jani Mäkelä ps (6 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Johannes Heikkinen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11)
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 6 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valiokuntapaikkojen järjestely

Merkittiin, että valiokuntapaikkojen järjestelyä varten on ed. Atte Kalevalle myönnetty 9.6.2026 vapautus perustuslakivaliokunnan jäsenyydestä ja ed. Maaret Castrénille vapautus perustuslakivaliokunnan varajäsenyydestä.

Pöytäkirja PeVP 64/2026 vp

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 91/2026 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta A 4

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta aloitti yleiskeskustelun.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 94/2026 vp

Asiantuntijalausunto HE 94/2026 vp PeV 10.06.2026 erityisasiantuntija Riku Hurme, työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto A 5

Asiantuntijalausunnon liite HE 94/2026 vp PeV 10.06.2026 erityisasiantuntija Riku Hurme, työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto B 5

Asiantuntijalausunto HE 94/2026 vp PeV 10.06.2026 professori Tomi Voutilainen Asiantuntijalausunto C 5

Asiantuntijalausunto HE 94/2026 vp PeV 10.06.2026 oikeusministeriö Asiantuntijalausunto D 5

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- erityisasiantuntija Riku Hurme, työ- ja elinkeinoministeriö, liite
- professori Tomi Voutilainen, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- oikeusministeriö, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 91/2026 vp

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin korvata kappaleen 3 viimeinen virke seuraavilla kahdella virkkeellä: "Perustuslakivaliokunta on sittemmin muistuttanut, että perusoikeusuudistuksen esitöissä todetusti ympäristöperusoikeus toteutuu muun lainsäädännön tuella ja välityksellä (HE 309/1993 vp, s. 66/I). Lainsäätäjällä on laaja harkintavalta siinä, miten perustuslain 20 §:n mukaiset vaatimukset lainsäädännössä turvataan (PeVL 17/2025 vp, kappale 14)."

Päätettiin lisätä kappaleen 3 jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Valiokunta arvioi ennallistamisasetusta myös budjettisuvereniteetin kannalta. Valiokunta piti asetuksen arvioituja

Pöytäkirja PeVP 64/2026 vp

vaikutuksia hyvin merkittävänä eduskunnan budjettivallan näkökulmasta. (PeVL 62/2022 vp, kappaleet 18—21.)"

Päätettiin lisätä kappaleen 6, josta oli tullut kappale 7, viimeiseen virkkeeseen sanat "ennallistamisasetuksen vaatimusten mahdollisista ristiriidoista perustuslain kanssa, asetuksen suhdetta perustuslain säännöksiin sekä kansallista".

Päätettiin lisätä kappaleen 7, josta oli tullut kappale 8, jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslain 15 §:n 2 momentin mukaan omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttää korvausta vastaan säädetään lailla. Kuten perusoikeusuudistuksen esitoissa on tuotu esiin, omaisuuteen voidaan puuttua tai sitä rajoittaa vain lain nojalla (HE 309/1993 vp, s. 51). Omaisuudensuojaa suojataan myös Euroopan Unionin perusoikeuskirjan 17 artiklassa sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa. "

Päätettiin korvata kappaleen 8, josta oli tullut kappale 10, kaksi viimeistä virkettä seuraavilla kolmella virkkeellä: "Perustuslakivaliokunnan arvio rajautuu valiokunnan valtiosääntöisen tehtävän mukaisesti nyt käsittelyssä olevan toimivaltaa koskevan säännösehdotuksen arviointiin. Myöhemmin annettavan ennallistamisasetuksen kansallista täytäntöönpanoa koskevan sääntelyn ja siten myös ennallistamisasetuksen aineellisten vaatimusten suhde perustuslakiin tulee arvioitavaksi aikanaan näiden esitysten eduskuntakäsittelyssä. Ottaen huomioon perustuslakivaliokunnan aiemmat valtioneuvoston kirjelmästä esittämät varaukset se pitää selvänä, että esimerkiksi perusoikeuksiin puuttuvat säännösehdotukset tulee saattaa valiokunnan arvioitavaksi."

Päätettiin lisätä kappaleen 12, josta oli tullut kappale 14, toisen virkkeen jälkeen kaksi uutta virkettä seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta toteaa selvyuden vuoksi, että kansallisesti olisi joka tapauksessa mahdollista säätää ennallistamissuunnitelman sisällöllisistä erityisvaatimuksista ainakin siinä määrin kuin ennallistamisasetus jättää kansallista liikkumavaraa. Tällaiset erityisvaatimukset voivat koskea esimerkiksi sitä, ettei suunnitelma voi sisältää pidemmälle meneviä toimenpiteitä kuin on ennallistamisasetuksen kannalta välttämätöntä tai sitä, että luonnonsuojelua tai luonnon tilan parantamista koskevien toimien on perustuttava maanomistajien vapaaehtoisuuteen, kuten valiokunnan saaman selvityksen mukaan on tarkoituskin."

Päätettiin lisätä kappaleen 13, josta oli tullut kappale 15, ensimmäiseen virkkeeseen sanat "ja muilla suunnitelmaan sisällytettävillä toimenpiteillä".

Päätettiin lisätä kappaleen 15, josta oli tullut kappale 17, ensimmäiseen virkkeeseen sanat "tai sellaisia toimenpiteitä".

Päätettiin lisätä kappaleen 15, josta oli tullut kappale 17, jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että suunnitelmalla voi olla vaikeasti arvioitavia vaikutuksia julkisyhteisöjen maankäyttöön ja julkiseen talouteen (PeVL 62/2022 vp, kappaleet 18—21)."

Pöytäkirja PeVP 64/2026 vp

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Tilapäisen puheenjohtajan valinta 12.6. kokoukseen

Päätettiin yksimielisesti valita tilapäiseksi puheenjohtajaksi 12.6. kokoukseen ed. Lindberg.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 70/2026 vp

Valiokunta päätti jatkaa asiantuntijakuulemista.

Valiokunta päätti lisäasiantuntijoista. Kutsutaan kuultaviksi: professori Ida Koivisto, apulaisprofessori Anu Mutanen ja professori Veli-Pekka Viljanen. Pyydetään kirjallinen lausunto: professori (emeritus) Teuvo Pohjolainen.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sika-alan salmonellavahinkorahastosta

Hallituksen esitys HE 101/2026 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava maa- ja metsätalousvaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritettut toimenpiteet.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen perustuslain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 50/2026 vp

Valiokunnan lausunto PuVL 7/2026 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 12/2026 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

11. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

12. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 11.6.2026 klo 8.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala